

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 27. oktobra.

—r.— Vstop narodnih poslancev v deželni zbor kranjski se še vedno diskutira. Tista otročja kritika o političnem tem činu, katera je segala v nelogičnej temoti tako daleč, da se je dokazovalo, da so naši poslanci s svojim vstopom pohujšali in v smrtne grehe zapleli narod slovenski, ta otročja kritika je ponehala, ker take neresnosti niti pri najnajvnejšem občinstvu prodreti ne morejo.

Prišel se je pa boj na drugej strani, in sicer zopet na prav čuden način. Pred vsem poudarjajo se tiste turbulentne scene, katere so se izvršile mej poslušalstvom v sejah letošnjega deželnega zbora in nekako indirektno se očita narodnim poslancem, da so ravno oni prouzročili s svojim vstopom te nereda, s katerimi se je oskrnila čast visoke zbornice. Potem ko je galerija prejela svojo kazen, potem pa pridejo zopet naši poslanci na vrsto, in ponavlja se sto in stokrat vprašanje: Kaj da so s svojim vstopom v letošnji zbor vendar dosegli? Mi sicer nismo zahajali v zbornico, in tudi stenografičnih zapisnikov nimamo pred seboj — govoré ti očitavci — ali vendar vprašamo, kaj so s svojim vstopom dosegli? Uže to vprašanje je nepotrebno. Kdor nij hodil niti v seje, in kdor nij čital stenografičnih zapisnikov, ta naj si pred vsem naroči te zapisnike in prečita naj jih, in potem še le naj premišljuje, ali so naši poslanci s svojim vstopom kaj dosegli, ali ne? Prav nelogično pa je, če se stavljenemu vprašanju pristavlja tudi indirektni odgovor in če se nekako neposredno trdi, da kranjski poslanci s svojim delovanjem v letošnjem zboru ničesar dosegli niso. Kdor kaj jednacega trdi, moral je ali zahajati v seje ali prebirati stenografične zapisnike. Sicer govori o stvari, katera mu je čisto neznana!

Mi smo o razdraženosti poslušalstva na galerijah uže govorili! Navdušenje poslušalstva presesalo je pripušeno mero samo tedaj, ko se je deželnemu predsedniku napravila demonstracija. To demonstracijo pa so provocirali Nemci z neparlamentarnimi svojimi insulti. Ali take burne intervencije od strani poslušalstva nahajajo se v vsakem parlamentu: časih izvirajoče iz pohlepa po javnih škandalih, časih pa tudi iz tistega zdravega ljudskega prepričanja, ki je povod pregovoru: vox populi, vox dei! To zadnje je tudi v naši zbornici prouzročevalo tisto ognjevitó navdušenje, ki ga sedaj očitajo narodnim poslancem, katerega pa mora vsak rodoljub ne gledé na parlamentarne forme, če uže ne odobravati, pa vsaj polovično opravičevati.

Ali so naši poslanci kaj dosegli? Politični delavci primerjati se ne dajo sejaču na polji. Le ta, če je v spomladi vsejal seme, dobro vé, da bode v jeseni imel njivo polno klasja. Ali seme političnega delovanja sili počasi v klasje, in treba je let in let, da se z objektivnostjo presoditi da, je li ta ali oni s svojim političnim delovanjem kaj dosegel.

Koliko da so naši poslanci s svojim vstopom v deželni letošnji zbor dosegli, o tem sedaj nikar še ne sodimo. Naš pogled še nij jasen, in naš duh ne dosti objektiv. Počakajte torej, da se situacija očisti in potem oglasite se zopet. Do tedaj pa se informirajte tudi iz stenografičnih protokolov.

Naš princip je, da se Nemcu v političnem boji po Slovenskem ne privošči niti jednega trenutka mirnega počitka, da se mu nikjer ne prepusti prostor, kjer bi si brez upora postavil svoje šatore; z jedno besedo, da se pred temi

Nemci nikdar ne vrže puška v žito, in da se politično napadajo povsod, kjer se le napasti morejo.

Uže s tem, da so se naši poslanci dan za dnevom borili ter pobijali naših Nemcev politično aroganco, zaslužili so, da se jim izreče narodna zahvala.

Konečno moramo še naglašati, da se je v letošnjem zborovanju tudi sklepalo zaradi deželne svečanosti, in da se je v ta namen volila deputacija, ki se bode v imenu dežele podala na najvišji dvor. In v takej deputaciji naj bi bili zastopani samo Nemci, ki jih je v deželi nekaj čez trideset tisoč! Za take stvari imajo vladarji silno nežne čutnice in sklepalo bi se bilo, da se v Kranjskíj samo Nemci veselé dežele združenja z Avstrijo, in da Slovenci v nelojalnej brezaktčnosti niti na carski dvor nijso hoteli priti, da bi visokemu vladarju izrazili svojo radost nad historičnim činom, ki se je izvršil pred 600 leti. V istini, mi smo tako malostni, da uže zavoljo same iste deputacije opravičujemo svojih poslancev vstop v letošnji deželni zbor! Upamo pa, da bo kmalu tudi občno mnenje brez vsake izjeme ravno istega prepričanja, občno mnenje, ki je navadno izraz tega, kar deželi koristi in hasne. Odgovor na vprašanje: Kaj so naši poslanci s svojim vstopom dosegli? pa je težaven, tako težaven, da bi mi tudi tedaj ničesa odgovoriti ne vedeli, ko bi se nas vprašalo: Kaj da so naši poslanci dosegli v prvih letih tega zbora, tedaj, ko sta v zbornico zahajala še dr. Janez vitez Bleiweis in in K. Klun?

Učiteljem slovenščine!

Slovenski narod bije neprestani boj za svojo ekzistenco in boljšo bodočnost. Prvi nje-

Listek.

Faust.

(Spisal Ivan Turgenev, preložil M. Malovrh.)

Entbehren sollst du, sollst entbehren.

Faust, I. Theil.

Šesto pismo.

(Isti istemu.)

(Dalje.)

12. avgusta 1850.

Včeraj menili smo se o nekaj čudnem: govorili smo o duhovih. Vera veruje v duhove, ter trdi, da ima dokaze, da se morejo ti „prikazati“. Tudi Prijmkov, ki je mej nama dolg čas prodajal, pokimal je z glavo, kakor bi hotel Veri pritrditi.

Jaz sem jo nekoliko dražil za to, a kmalu uvidel, da se o tem ne razgovarja rada.

Navel sem govor na vpliv fantazije v nas,

ter pripovedoval, kako sem v svojej mladosti mnogo sanjal o sreči (kakor to obično stvoré vsi oni, kateri je v življenji nijso imeli niti je imajo). Najljubša bila mi je misel s svojo ženo nekoliko nedelj v Benetkah preživeti. To-liko potov, osobito po noči, premišljal sem o tem in si vse tako živo izslikal, da mi je samo treba bilo oči zatisniti in takoj sem vse pred seboj videl. Tako-le izmislil sem si to: blaga noč s tiho mesečino, polna milega duha... Ti misliš pomarančinega? Ne, vanilijene ali pa kaktusovega! Lepo, veliko jezero, na sredi njega lepo obrasten otok, a na tem otoku, koj blizu obali lepa ugodna hišica iz mramorja in z odprtimi okni. Čuje se sviranje. Bog si si vedi od kod? Na pol ugasnjena svetilnica meče mehko svojo svetlost na vejevje bližnjega drevesa. Raz okna spušča se do jezere površine zastor z zlatom prepleten, a za njim sedi njih dvoje milih in dragih ter gledajo

proti Benetkam gubečim se v daljavi. Vse bilo mi je tako živo pred očmi, kakor da sem to uže nekaj videl.

Vera slišala je pazljivo moje fantazije in rekla, da i ona često sanja, ali povsem drugače. Tako se na priliko vidi v sanjah v afrikanskih puščavah, s kakšnim hrabrim junakom, ali da hodi po ledenem morji ter išče franklina in vsi trudi in vse težave jej pridejo živo na oko. —

— Ti si mnogo potopisov čitala — reče Prijmkov.

— Mogoče — odgovori ona. Ali ker človek uže sanja, naj bi vsaj kaj hasnovitega sanjal in ne stvari, ki ne morejo biti.

— Zakaj ne? — vprašam jaz. Čemu bi vse ono prognali, kar ne more biti.

— Jaz sem se krivo izrazila. Hotela sem reči: kaj imamo od tega, da sanjamo o tem, kar si mislimo, da bi nas osrečilo. S tem ne

govi boritelji za narodne svetinje so osiveli v trudu in delu, oslabiljene roke jih spominajo, da bodo morali odložiti kmalu orožje mlajšemu narastaju.

Slovenci živimo zdaj tako rekoč v dobi, v katerej se zamenjujejo v šoli narodnega zaničevanja izbuje, v padu brezozirnega absolutizma utrjene delavne moči z onimi le po njihovih izgledeh izgojenimi in navdušenimi močmi mlajših naslednikov. Učilnice samouka, zvezde narodne teme, ugasujejo, novega sredstva potrebujemo, s katerim se izbujejo in jeklene mlajši duhovi in sicer v obilnejšem številu kot po zdanjem neposrednem potu, ki je vplival bolj na plemenito srce, kot na duh. V šoli lastnega čuta, v usmiljenji do zatrtega naroda so se rodili dozdanji in prvi narodni boritelji naši, klasicizem v dozdanjih učilnicah, ki bi bil moral biti prvi budilni faktor domoljubne ljubezni, je ignoriral popolno naš ubogi rod in njegovo zgodovino, kazaje neprenehoma na bogatega, v duševnih zakladih se leskečega soseda.

To je uzrok, da se nam je rodilo v prvi dobi narodne zavesti tako malo delavnih moči. Genij brez poetičnega duha, brez najbolj nežnega čuta do svojega domovja se je obračal k Nemštvu, ondú si je upal dobiti hrane in slave svojemu talentu.

Kar je bil našim prednikom čut narodne bede, to so nam zdaj naše učilnice; kakor se je na prvi podlagi izdramil poetični duh, tako se zdaj v klasicizmu, zidanem na narodnem pravu, ogreje po et in suhoparen talent. Konstatirati moramo potem, da se nam v novi dobi ne pomnoži lehkó samo rodoljubje v odvojnem številu, temveč tudi v trojnem: za poezijo, znanstvo in za naroden boj v pravem pomenu, to je za politiko.

Naše učilnice so torej naša bodočnost.

A ne učilnice same, njih nam nij manjkalo toliko, kot ta svetišča oživljajočega duha, — učiteljev, ki imajo um in srce za narod.

Znanstvo samo uže idealizuje duh; koliko še le pospešuje pa ta idealizem učitelj, ki ga ume porablja lastnemu rodu v korist?

Ker pa poslednjega ne moremo pričakovati v učilnicah raznih znanstev, kajti ondu vladajo navadno nam nasprotni duhovi, obračamo vez svoj up na hrame, kjer se predava naš mili materini jezik.

Učitelji slovenščine, k vam dviguje narod in mladina svoje roke, vi ste pribežališče mladih duhov, stvaritelji blagih nprav in narodnega mišljenja.

dosežemo ničesar, čemu so nam torej te sanjarije? Ljudska sreča je kakor zdravje: dokler jo imamo, ne mislimo nanjo.

Tem besedam sem se čudil. To je, veruj mi, žena velike duše

Od Benetek prešel je govor na Italijo in na Italijance.

Prijmkov je pete pobrusil ter me z Vero samega pustil.

— Tudi v Vaših žilah teče laška kri — povzamem jaz besedo.

— Da, — odgovori ona. Hočete li videti sliko moje premajke.

— Hvaležen Vam bodem, ako mi jo pokazete.

Iz svoje spalnice donese Vera zlat medaljon.

Ko sem ga odprl, videl sem v njem dve

Opominali ne bodemo, kako naj se uči slovenščina in kako naj se vpliva pri njej na mlada srca; kdor ne ume tega sam, in žalibože, mnogo imamo takovih sicer vse hvale vrednih profesorjev, koristiti nam ne more, najboljše je, da odda iz rok sveto opravilo narodnega izobraževanja zmožnejšemu rojaku.

Ko se povračajo stari vojaki iz končanega boja slave venčani domov, skrbi umen vodja za iskren narastaj, dela v miru za boj, bistri, kazaje na odstopivše junake, mlade moči za uro sile.

Kakor se proži sadje raz dreves, ko jame padati slana v jeseni, tako nam kosi smrt in starost boritelje raz narodnega borišča. Učitelji slovenščine, od vas pričakujemo novega zarastaja. Ako so umeli naši nasprotniki z napačno taktiko ugreti naše prvake za zaničevani rod, koliko lažja je vaša naloga! Toliko v preudarek zdaj, ko se je šolsko leto zopet pričelo! L—s.

Iz kranjskega deželnega zbora.

XII. seja 20. oktobra 1881.

(Konec.)

Poslanec L. Svetec kot poročevalec manjšine tako-le govori: Slavni zbor! V razpravi, katera traje sedaj uže blizu 7 ur, nabralo se je od strani gg. govornikov toliko gradiva, na katero je treba odgovarjati, da bodem mogel le kratko odgovarjati. Gospod dr. Schaffer je rekel, da je strašna razprtija v deželi, to pa je gola neresnica. Če je kaj razprtije, gospoda, krivi ste jedino le vi vsega tega, vi ste prinesli predlogo zoper Taaffejevo vladu v zbornico, vi ste napravili razprtijo v zbornici, ko ste predlagali 500 gld. za pouk nemškega jezika na slovenskih ljudskih šolah, in tem načinom začeli deželni denar zapravljati. Slovenska stranka je popolnem mirna, razprtije pa je kriva jedino le nam nasprotna stranka, kaj pravim stranka, maloštevilna klika, katera se lehko na prstih sešteje. (Ugovor nemških poslancev.) Vi ne boste provocirali nemira v naši deželi, če se na glavo postavite, životarite pa samo še zaradi tega, ker je vlada predobra; naj dobi ministerstvo Taaffejevo napram vam jedenkrat potrebno energijo, isto tako napram vašim somišljenikom v družih kronovinah avstrijskih, nemirov in razprtij bode mahoma konec. Potrpežljivosti vlade se imate tudi zahvaliti, da z vašo zdanjo krivično, prigoljufano večino, skrpno po najnepoštenejših sredstvih, zamorete še delati opozicijo vladi, katerej bi se morali zahvaliti, da sploh še

životarite. (Živahno odobravanje.) Dr. pl. Schrey se je nekako hotel norčevati iz narodne stranke in nas tolažil, da bode ministerstvo Taaffejevo deželni zbor uže takrat razpustilo, kadar bode trebalo narodne stranke. To vsaka vlada jako dobro vé, da v deželi imajo zaupanje le narodni možje, zato je klicala takrat vselej, ko je sila vnanja pretila Avstriji l. 1848 in 1859, ko so potrebovali narodov, narodne može dr. Bleiweisa, dr. Toman in dr., takrat so bili narodni možje dobri, takrat se je dobro vedelo, kdo je reprezentant moči narodne. — Prejšnje vlade od stranke naših nasprotnikov se ve da nijso hotele poznati narodnih mož, saj zato, da so delali krivične volilne rede za deželne in državni zbor, zato nij bilo treba narodnih mož. Če dr. Schrey pravi, da se mu čudno zdi, da mi sedanjo vladu zagovarjamo in da nijsmo do zdaj nebene vlade hvalili, mu jaz na to odgovorim, da do sedaj nijsmo imeli vlade, katera bi nam bila le količkaj pravična, vsaj hotela biti, tedaj nij bilo ni najmanjšega povoda isto zagovarjati ali hvaliti. Dr. Schrey se tudi čudi, da se sedanja vlada ozira na nas. No, mi reprezentujemo 95 % prebivalstva, tedaj od strani vlade gotovo nij pregrešno, ako se ozira bolj na nas, ko na vas. Če se dr. Schrey čudi, da nij g. predsednik deželne vlade bolj branil in zagovarjal g. deželnega šolskega nadzornika Pirkerja, rečem jaz, da je g. predsednik branil g. Pirkerja, kolikor se je njemu poročalo, da je res, a jaz pravim, da ga je še veliko preveč branil, kolikor bi v istini služilo resnici. Dr. Schaffer je predbacival manjšini, da se je postavila na historično stališče. Jaz mu na to odgovorim, da manjšina neče podpirati odnošajev preteklosti, nikdar pa nij bilo na škodo državi, ako se dežele same upravljajo. Ako zdaj preidem na poročilo večine odseka, moram reči, da večina le povzgajuje c. kr. okrajna glavarstva in hoče občinam vzeti kolikor moči avtonomije. Nam pa je avtonomija občin predraga, da bi isto zamenjali samo proti temu, da bi se smele občine samo greti pri milosti c. kr. okrajnih glavarstev. Mi ne odrekamo, da je marsikaj pri občinah pomanjkljivega, zaradi tega pa je manjšina nasvetovala, naj se temu v okom pride, da se uvrsti mej deželno vladu in občino — okrajna občina. (Govornik sedaj na drobno razlaga poročilo manjšine, katero smo ob svojem času priobčili.) Govornik nadalje nadrobno dokazuje, koliko potov, koliko stroškov bi se županom in strankam napravilo, ako bi se še kaj več reči izročilo odločbi okrajnih glavarstev, na pr. stavbene reči, poselske zadeve itd. Če nijso občinske stvari vse take, kakor bi morale biti,

z večšo roko izdelani sliki v minijaturi: dedinjo in majko. Gospa Eljčeva bila je Verinej dedinji jako podobna, samo da je bilo lice dedinje mnogo strožje in da se je iz očí videla trmoglavost. Ali kako divno lice imela je Italijanka! Bujno, odprto kakor roža, kadar je v najlepšem cvetu, velike, mokre oči, roznati ustni, v zadovoljen nasmeh ubrani, drobni ustni, koprneči od strasti za poljubi; krasen obraz, polen mladosti, zdravja in ženske kreposti! Na tem čelu, hvala bodi Bogu, nijso misli gub nabrale Obležena bila je v svojo narodno nošo: slikar (pravi večšak) ovil je vinško trto okolo lās. Ta Bachusov lišp pristoji njenega lica izrazu! A znaš li, koga sem se spomnil videvši to podobo? Naša Mannon Leska v črnem okviru pala mi je na pamet. Toda kar je najčudnejše: čim delj sem ogledoval sliko, tem bolj se mi je videlo, da

jej je Vera v smehu in pogledu nekoliko slična, naj se inace tudi povsem od nje razlikuje.

Še jedenkrat naj Ti rečem, da niti ona sama niti kdo drugi na svetu ne sluti, kaj je vse skritega v njej.

Še nekaj! Gospa Eljčeva povedala je Veri nekoliko dnij pred svatbo ves svoj život, svoje matere smrt itd. Gotovo v pouko.

Osobito jej je srce pretreslo, kar je o svojem dedu, o Ladanovu, čula. Morda je to povod, da veruje v duhove? Jako čudno je, da se ravno ta čista in vzvišena duša boji mračnega podzemnega sveta, in da veruje, da ima

Naj bode dovolj. Ne vem, čemu sem Ti vse to popisal, ali ker je uže spisano, naj tudi do Tebe gre.

Tvoj P. B.

(Dalje prih.)

tako slabe pa vendar niso, kakor to slika poročilo večine.

Poročevalec večine baron Apfaltrern pravi, da narodna stranka hoče uvesti „komitativwirtschaft“, kakor v Ogrski in Hrvaški. Če misli, da je poročilo večine udarec proti Taaffejevi vladi, se nij razumel zapopadek poročila. Ali v objektivnosti in nepristranosti deželne vlade, da nijma, pravi g. baron, nikakega zaupanja, kajti on da je v tem oziru jako dobro poučen, in da tu javno pove, da c. kr. vlada nij prosta „von einflüssen nationaler“! (Smeh in oporekanje, Nemci aplavdirajo.)

Pri glasovanju se poročilo manjšine zavže in sprejme predlog večine

Potem se seja, katera je trajala 7½ ure zaključila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. oktobra.

V avstrijskih **delegacijah** je bil predsednikom izvoljen vitez Schmerling vsled kompromisa in istotako podpredsednikom grof Hohenwart. Pri nastopu kot predsednik delegacijam govoril je vitez Schmerling daljši govor, v katerem je omenjal upravo v okupiranih provincijah: „Kdor razmere v deželah pozna, katere so si priborile avstrijske čete, on vé, kaj se pravi v upravo prevzeti deželo, v kateri je nad stoletja vladal „polumesec“ in dejal, naj bi se na te dežele obrnilo več pozornost, „delegacije da bodo gotovo podpirale moža, kateremu bode ta posel izročen“. S temi besedami je mož pripoznal, da je v Bosni in Hercegovini uprava nepopolna, da ljudstvo nij umirjeno. Zakaj? nam vitez Schmerling nij povedal, a mi vemo, da se Bosna in Hercegovina ne smeta tako administrirati, da se preparira za magjarstvo. Tu naj bi se objektivno in pravično postopalo in kmalu bi se ljudstvo umirilo. Na dalje je vitez Schmerling v govoru tem poudarjal, da je prišel do prepričanja, da judovstvo z združenjem kapitalij v svojih rokah podkopuje blagostanje prebivalstva in zgoditi se zna, da je uniči. Mnogo bi se moralo še predrugačiti, kupčijske in obrtne razmere čakajo še uravnanja.

Vnanje države.

Na Dunaji so prav slovesno sprejeli **italijanskega** kralja Umberta in njega soprogo. Italijanski listi mnogo pišejo o tem sprejemu in izražajo veselje, da sta si Avstrija in Italija prijazni.

Francoska zbornica poslancev šteje, brez zastopikov kolonij, 459 republikancev, 47 bonapartistov in 41 monarhistov. Leveje sredini pripada 39 in leviči 168, unioni republicaine 206 in skrajnej leviči 46 poslancev. Leveica in republikanska unija imata večino v zbornici. — Gambetta na svojem potovanju po severni Franciji nij govoril političnih govorov, kakor se je pričakovalo, marveč govore, v katerih je poudarjal, da se mora narodno delo pospeševati in povzdigniti na višjo stopinjo. To bode baje tudi glavna točka njegovega programa kot ministra.

Domače stvari.

— (Izkaz dohodkov in stroškov) „narodnega notranjskega praznika“ 7. avgusta 1881 na slavo slov. apostolov sv. Cirila in Metoda, v prid „Jurčičevej ustanovi“, iz katere obrestij se bodo nagrajala po razpisovanju domača leposlovna dela. Če se odbijo stroški za tiskovine, dobitke, davek, dekoracije, godbo ter za druge podrobnosti od izneska za razprodane tablice pri tomboli, preostane 338 gld. 70 kr. Razen tega so posebe darovali: Gg. p. n. dr. Janez vitez Trsteniški (Bleiweis) v Ljubljani 5 gld., dr. Alfonz Moše, advokat v Ljubljani 5 gld., Sl. društvo „Sokol“ čisti donesek vožnje za Ljubljano 12 gld., Sl. društvo „Sokol“ čisti donesek vožnje za Bo-

rovnico 4 gld. 50 kr. Gg. p. n. rodoljuba iz Jariš poleg Ljubljane 10 gld., M. Petrič, vel. posestnik v Dol. Logatci 10 gld., T. Tollazi, trgovec v Dol. Logatci 15 gld., M. Markič, župnik v Gor. Logatci 2 gld., D. Pupis, trgovec v Gor. Logatci 5 gld., Fran Lavrič, fabrikant na Rakeku (dve akciji „Narodne tiskarne“ s kuponi vredni) 130 gld. A. Gaspari, trgovec na Rakeku 5 gld., A. de Schiava, 5 gld. J. Tomšič, 15 gld., J. Vrbič, uradnik na juž. železnici 2 gld., F. Šérko, vel. posestnik v Cirknici 5 gld., T. Žirovnik, župnik v Grahovem 1 gld., J. Pianeki c. kr. poštar v Loži 1 gld. D. Rački, trgovec v Prezidu 10 gld., A. Gruntar, mladenič v Kobaridu 5 gld., J. Brinšek, trgovec v Trnovem 8 gld. 80. kr. (v imenu večih drugov). Ig. Doxat, vel. posestnik v Postojni 10 gld., vkup 605 gld. Razen teh novcev leži na obrestih v taisti namen iz Lipave 50 gld. in iz loške doline 60 gld., torej je do zdaj cele notranjske matice za ustanovo 715 gold. — Slovenski svet, to so častne številke, ki pričajo dejansko rodoljubje v naši slovenski Notranjski! — Hvala in slava jej! — Odbor se bode še dalje trudil, da zbere po veseljah, iz čistega doneska „Čutov v napevih“ in z loterijo za Jurčičevo sliko v kratkem popolen tisočak v najblažjo srho! Do tega časa pa leže novci razen omenjenih akcij, (ki sta varno deponirani), na obrestih s števil. 231. pri obrtnem društvu za denarno pomoč v Ljubljani. Računi s prilogami se lahko pregledajo pri g. blagajniku A. Mulleyi v Dolenjem Logatci. — Ig. Gruntar, načelnik; Ivan Resman, tajnik; A. Mulley, blagajnik; F. Arko in A. Ribnikar, odbornika.

— (Modrinjakov životopis,) kojega je spisal gospod Božidar Flegerič, se dobiva v Narodnej tiskarni. Cena mu je 10 kr.

— (G. Jurij Vranič,) mestni učitelj na Dunaji, vrl slovensk domoljub, izvršil je na dunajskem vseučilišču 25. t. m. profesorski izpit iz zgodovine in geografije z vrlo dobrim uspehom.

— (Gospod Gustav Pirc), vinorejske učilnice adjunkt, imel bode popularna predavanja po Gorenjskem in sicer: 30. oktobra v Šent Juriji pri Kranji; 1. novembra na Dovjem; 2. novembra v Lescah; 4. novembra v Starej Loki; 6. novembra v Mengši; 7. novembra na Brdu; 8. novembra v Litiji in 9. novembra v Dolu. Upamo, da bode imel obilo poslušalcev.

— (Občni zbor kmetijske družbe) se bode po sklepu centralnega odbora vršil v 23. dan prihodnjega meseca.

— (Opravitelj nove mestne klavnice) imenoval je mestni magistrat domačina Ljubljancina g. Martina Lesarja, kateri je uže službo nastopil.

— (V Iškej vasi) se bode napravil jez, ki ima namen zadržavati hitro tekočo Iško vodo. K temu jezu bodo na čelu jim nadinženir Podhagsky, še te dni, preden se začne izdelavati na Dunaji glavni načrt za osušenje Ljubljanskega barja, vse potrebno natanko premerili in preiskali.

— (Novo hišo) nasproti nove klavnice zida g. Predovič. Služiti ima za gostilnico, kajti preskrbljeno je tudi za hleve in prostore, kjer se bodo spravljali vozovi.

— (Slovenska beseda na Dunaji) priredi za letošnjo zimo: 29. oktobra soarejo, 26. novembra Katarinin venček, 17. decembra koncert, 24. decembra svet večer za „fante“, 31. decembra Silvestrovo zabavo, 7., 21. januarja l. 1882. in 12. febr. plese, 19. febr. zabavo za otroke, 21. februarja zadnjo pu-

stno zabavo, 8. marca koncert, 25. marca glasbeno soarejo. Predavanja in izvanredne soareje naznanile se bodo posebe. Vsak četrtek ima to društvo „jour fix“. „Slovenska Beseda“ ima svoje stanovanje l. Rothenthurmstrasse 12.

Tržne cene

v Ljubljani 29. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. 41 kr.; — ajda 5 gld. 36 kr.; — prosó 4 gld. 71 kr.; — koruza 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 59 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 98 kr.; mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 3 — kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 23 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 60 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Božjast

ozdravlja pismeno specialni zdravnik **dr. Killisch** v **Draždanah** (Dresden, Sachsen). Za velike uspehe (8000) velike medalje znanst. društ. v Parizu. (430—13)

Restavracija Kavčič

poleg nunskega samostana, imenovana tudi

„gostilna pri vrtnarji“.

Sl. občinstvu naznanjam, da sem 15. t. m. odprl zgoraj navedeno restavracijo; pri meni se bode dobivala najboljša postrežba, dobro vino, Kozlerjevo carsko pivo, okusna jed in po ceni, ter bodem v obče skrbel, da bo vsak gost v njega zadovoljnost postrežen. Sprejme se tudi abonement na kosilo in večerjo. Nadejajoč se obilega pohoda od strani sl. občinstva in svojih prijateljev, priporoča se udani

J. KAVČIČ,
restavratör.

(594—2)

LEOPOLD BARTOLI,

vrtár in prodajalec cvetlic,
na Marije Terezije cesti št. 1,

priporoča (609—2)

nagrobne vence

iz frišnih cvetlic po nizkej ceni.

Za jesensko in zimsko saisono

dobili smo ravnokar bogato zbirko cene, modne, solidne, to- in inozemske **robe za obleko**, katero najtopleje priporočamo p. n. občinstvu, obetajoč največjo postrežbo in najbolj modno fačono. (535—12)

Predstojništvo „uniji krojačev“.

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic. (506—8)

Umetne (595—2)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulojdu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, v l. nadstropji.

Dunajska borza 29. oktobra.				1860 drž. posojilo	132	25	Srebro	—	—
Enotni drž. dolg v bankovcih	76	gld. 40	kr.	Akcije narodne banke	829	—	Napol.	9	37 1/2
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	45	Kreditne akcije	364	50	C. kr. cekini	5	59
Zlata renta	93	"	55	London	118	45	Državna marke	57	95

Plzensko pivo.

Jemljemo si čast s tem javljati, da se bode naše pivo za točenje s 1. novembrom t. l. jelo rarpošiljati in je bode mo za naprej
à gld. 12.— pr. hektoliter netto kasa, s kolodvora plzenskega, prazne sode franko Plzen retour — ali
à gld. 17.30 pr. hektoliter netto kasa, iz naše zaloge: Gospod F. Schediwy, Gradeo, Annengasse 35, prazne sode franko Gradeo retour
notirali.

Pridevajoč, da je ta produkt zelo izvrstne kvalitete, se nadejamo obilih naročil in se zaznamujemo
s spoštovanjem

Meščanski pivovar v Plznu,
ustanovljen 1842.

(608—3)

(Ponatis se ne honorira.)

Tuji

24. oktobra:

Pri Slonu: Josip Poljak, Anton z Dunaja. — Janez Urbančič iz iz Turna. —

Maliči: Polok z Dunaja. — Vidic iz Zagreba.

V soboto dne 29. oktobra 1881

se odpre svetnoslavna

Kreutzbergova MENAŽERIJA na Kolizejskem trgu.

Vsak dan
se pitajo vse zveri
in se vršé

predstave

gospoda
Kreutzberga ml.
v centr. kletki,
kjer so levi, risi,
2 ameriška
medveda, 2 pi-
sani hijeni, ime-
novani roparice mr-
ličev.

Ta svetnoslavna menažerija ostane le malo časa tu.

Natančneje povedó plakati, ki naj se blagovolé ogledati.

Spoštovanjem

Albert Kreutzberg.

(613—2)

V nobenej bolnične in otročje izbi

Podoba steklenice Bittnerjevega „konifer-
nega sprita“ s patent. razprševalnim apa-
ratom.

se vmane ali obveže, daje koniferni sprit izvrstno oživljajoče, bolečino
zmanjšajoče sredstvo pri revmatizmu, trganji po udih, živčnih boleznih,
zobnih bolečinah.

Dobi se Bittnerjev „koniferni sprit“ jedino le pri
Jul. Bittnerji, lekarji v Rihnovu (Reichenau), Dol. Avstr.,
in v doli navedenih zalogah. Cena steklenici konifernega sprita je 80 kr.,
6 steklenicam 4 gld., patent. razprševalnemu aparatu gld. 1.80.

Zaloga v Ljubljani: J. pl. Trnkoczy, lekar.

Le pravo
z varstveno znamko. Patent. raz-
prševalni aparat ima firmo: Bit-
tner, Reichenau, N.-Oe.“ vlitó.

(603—1)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armic

G. PICCOLI,

lekár „pri angelji“,
v Ljubljani, na Dunajske cesti,
priporoča p. n. občinstvu naslednje poskušane
medicinske specijalitete.

(614—1)

Najboljše in najvplivnejše pravo
norveško

pohumeljevo jetrno olje

proti mramorici, rahitisi, plućnici,
kašlju itd. itd. v steklenicah à 60 kr.,
z železnim jodirjem združeno (posebno
vplivno pri malokrvnih in kjer treba
čistenja krvi) v steklenicah à 1 gld.

prodaje

G. Piccoli,

lekár „pri angelji“, na Dunajske cesti,
v Ljubljani.

Se pred beneško republiko privileg.

Staroslavni

brešijanski zdravilni obliž,

vplivnejši kot vsako jednako v pro-
daji se nahajajoče sredstvo, se s po-
sebnim uspehom rabi pri revmatiznih,
podagrinih, živčnih in ledvičnih bole-
činah, pri slabosti kit, pri prsnem pre-
hlajenji, otiskah itd. itd.

1 kos 25 kr.

Le pri

G. Piccolli,

lekárji „pri angelji“, na Dunajske
cesti, v Ljubljani.

10 let uspeh!

Tuberosno mleko.

Pripravlja

Gabrijel Piccoli,

lekár „pri angelji“, na Dunajske cesti,
v Ljubljani.

Po vsakodnevnej rabi tega mleka,
iz vegetabilnih in neškodljivih sub-

stancij sestavljenega, postane koža
mehka, žametasta in nežna, hepatične
pike, pege, ogrci, srabi, nenaravna ru-
dečica zginijo, prezgodnje gube se od-
stranijo in polt zadobi zopet svojo gib-
čnost in svežost.

V steklenicah à 1 gld.,
prodaje

G. Piccoli,

lekár „pri angelji“, na Dunajske cesti,
v Ljubljani.

Gumi-Bonbons,

vplivnejši kot vsak v prodaji se na-
hajajoči bonbon, se rabijo z najbolj-
šim uspehom pri kašlju, hripavosti in
kataralnosti dihalnih organov. V škat-
ljah à 10 kr. prodaje

G. Piccoli,

lekár „pri angelji“, na Dunajske cesti,
v Ljubljani.

Znamenito!

Kot slavno izkušeno, nepreseženo
naravno zdravilno sredstvo pri trga-
nji po udih, revmatizmu, živčnej sla-
bosti, pri bolečinah v hrbtu ali v pr-
sih se more od kemika Ludevita Kocha
izumljeni in od njega narejani

eteriz smerekovih iglic
najtopleje priporočati.

Cena 1/2 steklenici 40 kr.,
1 steklenici 70 kr.

Zaloge imajo: V Ljubljani g. lekar
Gabrijel Piccoli, v Celji g. lekar
J. Kupferschmidt, v Celoveci g. lekar
Herm. Kemmler in W. Thurnwald,
v Ptuiji g. lekar Ign. Behrbalk.

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani.

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne)
vsled dolgoletnega izkustva kot **izvrstno uplívne**
priznane specijalitete, izkušena domača in **homeopatiška**
zdravila: (532—3)

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine;
1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

najboljše vrste

Anaterinska ustna voda,

najboljše za čhranjenje zob

ter zobnega mesa in takoj od-

pravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne krogljice, c. kr. priv.,

ne sme bi

se v nijednem

gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri

zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem

želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj

s 6. škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvršé se takoj.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.